

VIGADE PARANDUS

Aastal **2006** võttis Euroopa Liit vastu direktiivi **2006/24/EC**, millega liikmesriigid said ülesande käivitada sidevõrkudes sessioonide metainfo talletamine.

Riigikogu juurutas direktiivi **Elektroonilise Side Seaduse** paragrahvis **111¹** novembris 2007 sisulise aruteluta. Keegi vastu ei hääletanud. Pole ehk ülemäära paatoslik öelda, et privaatsus suri vaikselt, une pealt.

Kogutav metainfo võimaldab tuvastada, kes kellega millal suhtles ja kus võrgukärjes osapooled olid. Keskmisel telefonil on andmeside sisse lülitatud kogu aeg, seade suhtleb võrguga sageli. Nii **annab metainfo talletamine sama efekti, mille annaks totaalne jälitustegevus.**

Siiski on kindel, et oma tundlikel toimetustel jäävad

jälitamata luurajad ja diplomaadid, politsei ning anarhistid, aktivistid ja juristid, advokaadid, prokurörid, kohtunikud, häkkerid... ja iga vähegi kompetentne kurjategija.

Vörku ei lähe kala, kes teab, kuhu vörk püüdma pandi. Vahele jääb ainult eile sündinud moosivaras, kelle osas on Euroopa Kohus juba eelotsuse teinud: neid ei tohi totaalse jälituse hinnaga püüda.

Liitigi on Euroopa Kohus teinud ka teise kaaluka otsuse: et politsei mugavus ei kaalu üles kõigi telefoniomanike automaatset jälgimist.

Aastal 2014 otsustas Euroopa Kohus, et **direktiiv on vastuolus Euroopa Inimõiguste Hartaga, riivates õigust eraelu puutumatusel ja isikuandmete kaitsele. Kohus tühistas direktiivi**, ent mitmed

liikmesriigid, nende hulgas Eesti, ei kiirustanud kaotama paragrahve, mille õigusvastane direktiiv toonud oli.

Ministeeriumid venitasid, õiguskantsleri kontroll jooksis liiva tulemusega, et Eesti põhiseadus ei keela. **Totaalne metainfo hõive käib tänase päevani.**

On kehv lohus, et meil on jälgimine vähem intensiivne, kui mõnel autoritaarsel maal, kus kogutakse ka sõnumite sisu, või et vaevalt kohus lubaks metainfos valimatuid rüüsteretki teha.

Kui Eestit peaks kunagi ähvardama autokraatia, oleks halb, kui koguksime "isakesele" juba ennetavalt oma andmeid. Meie laevukese privaatsuse luugid peaks olema hea tavana suletud, et võimulaine neist kohe sisse ei uhuks.

Seaduste tegemine peab käima terve mõistuse järgi. Kui paragrahvi tõi õigusvastane direktiiv, tuleb see direktiivi langemisel kaotada.

Sarnaselt on arvanud mitmed advokaadid, Interneti Kogukond, Piraadipartei, Inimõiguste Keskus ja kindlasti arvavad paljud teist.

Riigikogus on taas muutmisel Elektroonilise Side Seadus.

Kui oled Riigikogu liige, algata paragrahvi 111¹ tühistamine või toeta kolleegi, kes juba algatas, ükskõik mis parteist. Märkame õigeid tegusid ja peame hea sõnaga meeles.

Totaalne jälitustegevus (kuitahes hea järevalve all) on piisavalt tõsine teema, et väärida sisulist arutelu.

Teeme nii, et see küsimus - olgu pealegi 14 aastat hiljem - oma arutamiseks väärilise aja saaks. **Teeme vigade paranduse!**

Loe lisaks leheküljelt:
<https://isoc.ee/metadata/>

Kui oled tavakodanik ja Riigikogu ei võta küsimust päevakorda, saad teemat peagi torkida, **kirjutades alla rahvaalgatusele, mis ESS paragrahvi 111¹ tühistamiseks sel juhul tuleb.** Kui hääli koguneb üle 1000, peab Riigikogu küsimust arutama.

